

МЕХАНІЗМИ АДАПТАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ДО ЗМІН РИНКОВИХ УМОВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Шматько Н.М., Кармінська-Бєлоброва М.В.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

В сучасних умовах господарювання, що визначаються надзвичайно високим рівнем динамічності та мінливості господарського середовища, підприємства постійно стикаються із необхідністю прискореної адаптації до ринкових перетворень, невід'ємною складовою здійснення якої є структурні зміни. Прогнозування та оцінка, планування та цілеспрямована реалізація такого роду змін стає важливим науковим і практичним завданням, вирішення якого зорієнтоване на забезпечення підвищення ефективності підприємства за рахунок ґрунтовного впровадження комплексного підходу до розв'язання проблем адаптації, що має базуватися на дотриманні вимог оптимізації структурної побудови та системи господарських зв'язків відносно до умов зовнішнього середовища підприємства. Адаптація підприємства до змін ринкових умов господарювання має досягатися шляхом формування механізмів, функціонування яких буде орієнтовано на своєчасне або навіть випереджувальне визначення потенційно ймовірних трансформацій господарського середовища (можливостей та загроз, що виникають внаслідок такого роду змін), розробку та реалізацію заходів, спрямованих на здійснення відповідних перетворень внутрішнього середовища. За характером і змістом такого роду заходів можна виділити технологічні, організаційні та економічні механізми адаптації. Економічні та організаційні механізми, з одного боку, полегшують здійснення адаптаційних перетворень, а з іншого – забезпечують підтримку стабільності розвитку та самозбереження внутрішнього середовища підприємств. Економічні механізми можна розділити на внутрішні, які забезпечують оптимальність виробничих зв'язків в рамках обраного варіанту економічної організації, та зовнішні, за допомогою яких досягається ефективність функціонування системи збуту і зовнішньої кооперації, а також загальна спрямованість виробничо-господарської діяльності на споживача.

До складу організаційних механізмів слід віднести насамперед зміни організаційної та функціональної структур управління, перерозподіл управлінського контролю та структури власності, участь в інтеграційних об'єднаннях та ін. Здійснення даних процесів орієнтовано на формування ефективної управлінської системи, що має забезпечувати належне виконання прийнятих стратегічних рішень технологічного та виробничого характеру, а також здатне сприяти реалізації заходів з посилення конкурентних переваг підприємства та підтримки конкурентоспроможності продукції, яка виробляється, досягненню сталих конкурентних позицій в ринковому суперництві тощо.

Література:

1. Шматько Н.М. Організаційний розвиток великомасштабних економіко-виробничих систем: підтримка стійкості та інституціоналізація взаємодії: монографія. – Харків: ПП «Технологічний цент», 2019. – 335 с.